

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Stanisław Dąbrowski

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi D. P.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 stycznia 2009 r., sygn. akt I ACa (...)

w sprawie z powództwa D. P.

przeciwko J. B., M. C., J. M., E. S., E. K.-K. i I. P.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 października 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. oddala zażalenie;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Ł. adwokatowi T. W. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł powiększoną o 22% podatku VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Powód złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 stycznia 2009 r., w którym oddalono apelację

powoda, wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29 lipca 2008 r. Wyrokiem z dnia 29 lipca 2008 r. oddalono powództwo powoda o ochronę dóbr osobistych.

Jako podstawę prawną wznowienia postępowania skarżący wskazał art. 401 pkt 1 k.p.c. Zdaniem skarżącego, w postępowaniu apelacyjnym doszło do nieważności postępowania z powodu nienależytej reprezentacji, ponieważ powód skutecznie wypowiedział pełnomocnictwo adwokatowi ustanowionemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym, a Sąd Apelacyjny nie podjął w tym zakresie żadnych działań. Według powoda, odwołanie pełnomocnictwa nastąpiło w piśmie powoda z dnia 28 listopada 2008 r., skierowanego do tego Sądu, w którym stwierdził on m. in. (mając na myśli adwokata ustanowionego z urzędu), że „ten obywatel na pewno nie będzie prowadził mojej sprawy”. Przyczyną nieważności postępowania apelacyjnego skarżący upatrywał zatem w tym, że - mimo jego wcześniejszego pisma z dnia 28 listopada 2008 r. - Sąd Apelacyjny nie spowodował zmiany pełnomocnika z urzędu.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 29 października odrzucił skargę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie zachodziła podana przez powoda pierwsza podstawa wznowienia postępowania przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 20 stycznia 2009 r., na której powód by obecny, występował adwokat z urzędu J. M. i zajmował stanowisko merytoryczne w sprawie, a powód nie złożył na tej rozprawie żadnego oświadczenia dotyczącego zmiany pełnomocnika z urzędu i nie powołał się na treść swojego pisma z dnia 28 listopada 2008 r. Brak aktywności powoda w tym zakresie nie może uzasadniać wznowienia postępowania; ponadto Sąd meriti nie ma uprawnień w zakresie dokonywania zmian pełnomocników, w razie ustanowienia pełnomocnictwa z urzędu.

Sąd Apelacyjny stwierdził także, że skarga została złożona po upływie terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 29 października 2009 r. powód wnosił o jego uchylenie i ponowne rozpoznanie sprawy „w granicach” zakreślonych podstawą wznowienia. Według skarżącego, istniała prawna podstawa wznowienia postępowania (art. 401 pkt 2 k.p.c.) i skargę wniesiono w terminie właściwym (art. 407 § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 401 pkt 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania, jeżeli jedna ze stron nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania. Skarżący utrzymuje, że skutecznie odwołał ustanowionego pełnomocnika z urzędu w piśmie z dnia 28 listopada

2008 r., co sugeruje brak właściwego reprezentowania powoda w postępowaniu apelacyjnym, a zwłaszcza na rozprawie apelacyjnej w dniu 20 stycznia 2009 r. Postawa powoda w toku tej rozprawy może jednak wskazywać na to, że akceptował on działania pełnomocnika z urzędu (advokat zajmował merytoryczne stanowisko w sprawie, a powód nie składał żadnych wniosków dotyczących zmiany pełnomocnika, nie powoływał się też na treść pisma z dnia 28 listopada 2008 r.). Skarżący podnosił w zażaleniu, że w toku tej rozprawy „nie doszło do potwierdzenia przez skarżącego dokonanych czynności procesowych (advokata)”. Tymczasem Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że nie doszło jednak do skutecznego zakwestionowania działania ustanowionego z urzędu advokata ze strony powoda. Skarżący nie skorzystał zatem z możliwości wypowiedzenia pełnomocnictwa dotychczasowemu pełnomocnikowi lub przynajmniej potwierdzenia wyrażonej w tym zakresie wcześniej własnej woli. Oznaczało to możliwość skonstatowania faktu prawidłowej reprezentacji powoda w postępowaniu apelacyjnym, nawet jeżeli skarżący - jak wywodził - utracił wcześniej niezbędne zaufanie do przyznanego mu pełnomocnika z urzędu.

Trafnie również przyjęto w zaskarżonym postanowieniu, że skarżący złożył skargę o wznowienie z przekroczeniem terminu przewidzianego w art. 407 § 1 k.p.c. Początek biegu terminu trzymiesięcznego należy bowiem liczyć od dnia 20 stycznia 2009 r., tj. od dnia ogłoszenia wyroku sądu drugiej instancji. Wyrok ten bowiem zapadł po przeprowadzeniu rozprawy, w której uczestniczył powód i jego pełnomocnik z urzędu. Jeżeli powód był przekonany o braku należytej reprezentacji w postępowaniu apelacyjnym, to istotnie termin przewidziany w art. 407 § 1 k.p.c rozpoczął swój bieg w dniu 20 stycznia 2009 r. i zakończył się w dniu 20 kwietnia 2009 r. Skoro skargę o wznowienie postępowania powód wniósł w lipcu 2009 r., to nastąpiło to już po upływie terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako niezasadnione (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.). O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 k.p.c, art. 108 § 1 k.p.c. i §§ 10, 12, 16 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).